

Muzyczne METAMORFOZY – domowe minikoncerty ze szczyptą historii – odcinek 4.

Witam serdecznie w czwartej już odsłonie podkastu „Muzyczne Metamorfozy – domowe mini koncerty ze szczyptą historii”. Nazywam się Aleksandra Bobrowska, jestem pianistką, i dziś po raz kolejny zapraszam Państwa do swojego wirtualnego salonu muzycznego, w którym wyruszymy w kolejną już muzyczną podróż, tym razem nieco daleką – rozpoczniemy zatem bez wahania i ruszajmy czym prędzej w drogę! :)

Nasze spotkania koncentrują się na różnorodnych tematach – pierwsze było niejako zapowiedzią i kótką próbką muzycznych ciekawostek czekających na nas w kolejnych odcinkach, drugie zestawieniem dwóch utworów zupełnie innych estetyk, jednak połączonych wspólnym mianownikiem dedykacji; trzeci odcinek prezentował sylwetkę Zygmunta Szatkowskiego, muzyka, którego tragiczne losy nie pozwoliły mu rozwinąć skrzydeł na miarę jego talentu, a dziś – chciałabym po prostu zabrać Państwa na krótką muzyczną wycieczkę, szlakiem dziecięcej wyobraźni oraz muzyki filmowej.

Rozpoczniemy dziś w Turcji. Chciałabym zaprezentować Państwu krótki utwór pod tytułem Inci pochodzący ze zbioru siedmiu uroczych, krótkich utworów fortepianowych z op.10 dla dzieci pod tytułem „Księga Inci”, skomponowanych około 1934 roku przez Ahmeda Adnana Sayguna. Inci, to imię głównej bohaterki cyklu, małej dziewczynki, której świat wyobraźni zobrazowany jest w kolejnych odsłonach cyklu pod tytułami: „Zabawny kotek”, „Opowieść”, „Wielka kukiełka”, „Żart”, „Kołysanka” i „Sen”. Imię Inci możemy przetłumaczyć dosłownie jako Perła. Utwory te są świetnym połączeniem wpływów tradycyjnej muzyki tureckiej w impresjonizmem świata Zachodu. Saygun zadedykował je swojej nauczycielce, Madame Borrel.

Chwilę później, po magicznej wizycie w Turcji oraz dziecięcym świecie wyobraźni, przez Morze Czarne dotrzemy na moment do Ukrainy, gdzie usłyszymy fragment słynnej Melodii Myrosława Skoryka; jest to przejmujący, liryczny utwór skomponowany do ukraińskiego filmu „Wysoka Przełęcz” z 1982 roku. Stał się on jego znakiem rozpoznawczym i symbolem ukraińskiej kulturowej tożsamości; jest obecnie wykonywany na całym świecie również jako symbol ukraińskiego oporu wobec obecnej rosyjskiej agresji wojennej. Skoryk był jednym z głównych kompozytorów współczesnej Ukrainy, był również muzykologiem i dyrygentem; jego styl często charakteryzował się łączeniem motywów ludowych, zwłaszcza z Karpat, z nowoczesnymi technikami kompozycji; był twórcą muzyki symfonicznej oraz filmowej.

Meloda zaprowadzi nas na teren sąsiedniej Mołdawii, gdzie w 1888 roku urodził się Julius Isserlis – wybitny pianista oraz kompozytor. Jego losy odzwierciedlały w pewien sposób niepokoje epoki, w której przyszło mu żyć. Czy znają może Państwo wybitnego brytyjskiego wiolonczelistę Stevena Isserlisa? Julius był jego dziadkiem. Jak jednak doszło do tego, iż dziadek przyszedł na świat na terenach obecnie Mołdawii, a wnuk jest Brytyjczykiem? Zaczniemy od początku – podobno Julius od najmłodszych lat przejawiał wyjątkowy talent

muzyczny. Pochodzący z rodziny żydowskiej, silnie związanej z życiem kulturalnym regionu, od początku był całkowicie zanurzony w muzyce i sztuce, już w młodym wieku rodzina dostrzegła i wspierała jego talent, zapewniając mu jak najlepsze dostępne wykształcenie. Jako młody mężczyzna ożenił się z Ritą Rauchwerger, pianistką z bogatej rodziny z Odessy. Ich syn George przyszedł na świat w 1917 roku, w burzliwym okresie rewolucji rosyjskiej. Rodzina próbowała uciec z kraju na brytyjskim statku, jednak bezskutecznie. Pomimo trudnych czasów i długiego okresu zamkniętych granic, po pewnym czasie Isserlis został wybrany przez Lenina jako jeden z dwunastu muzyków, którzy mieli promować nowo powstały Związek Radziecki poza granicami kraju. W 1922 roku opuścił ZSRR, aby wystąpić z koncertem w Wiedniu, towarzyszyła mu rodzina – wykorzystując pojawiającą się możliwość wyjazdu, zdecydował się już nigdy nie wrócić do kraju (na marginesie, tak samo postąpiło pozostały jedenastu muzyków wybranych przez Lenina – żaden z nich nie powrócił do Związku Radzieckiego po swoim pierwszym koncercie zagranicznym). W Wiedniu, dynamicznie rozwijającym się centrum kulturalnym, Isserlis kontynuował karierę jako pianista, kompozytor i nauczyciel. W 1938 roku nastąpił Anschluss, na szczęście w momencie, gdy Isserlis przebywał w Wielkiej Brytanii na tournée koncertowym, gdzie udało mu się uzyskać prawo stałego pobytu. Dołączyła do niego żona z synem – rodzina postanowiła pozostać na Wyspach Brytyjskich już na stałe. Dziś usłyszycie Państwo dwa utwory pochodzące z jego cyklu „Wspomnienia z Dzieciństwa”, który Julius Isserlis dedykował swojej matce.

Zapraszam do wysłuchania utworów - przypomnę tylko, iż obecna seria odcinków Muzycznych Metamorfóz możliwa jest dzięki wsparciu stypendium Krajowego Planu Odbudowy dla kultury, które zostało sfinansowane przez Unię Europejską.